

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2008

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2008

N:o 976—982

SISÄLLYS

N:o		Sivu
976	Laki viestintämarkkinalain muuttamisesta	2997
977	Laki jalometallituotteista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta	2999
978	Laki apteekkimaksusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	3000
979	Laki lääkkeiden velvoitevarastoinnista	3001
980	Laki lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta	3008
981	Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta	3009
982	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n muuttamisesta	3012

N:o 976

Laki

viestintämarkkinalain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä toukokuuta 2003 annetun viestintämarkkinalain (393/2003) 70 §, sellaisena kuin se on laissa 26/2006, sekä
lisätään lakiin uusi 64 a § seuraavasti:

64 a §

Käyttäjän oikeus seurata maksun kertymistä

Matkapuhelinverkossa toimivan teleyrityksen on tarjottava käyttäjälle maksuton mahdollisuus liittymän käytöstä kertyvien maksujen seuraamiseen.

70 §

Kytkeykauppa

Päätelaitetta ja matkaviestinverkon liittymää koskevien sopimusten kytkentä toisiinsa kaupantekohetkellä siten, että se vaikuttaa hyödykkeiden ostohintaan (*kytkeykauppa*), on sallittua. Teleyrityksen tulee tarjota vastaavaa viestintäpalvelua käyttäjälle myös ilman päätelaitetta.

Kytkeykauppa on kielletty GSM-matkaviestinverkon liittymää koskevissa sopimuksissa, ellei kyse ole käyttötarkoitukseltaan tavanomaisesta matkapuhelimesta poikkeavan pöytäpuhelimien, turvapuhelimien tai muun vastaavan GSM-matkaviestinverkon puhelimien ja liittymän kytkeykaupasta.

Markkinoinnissa on ilmoitettava kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettujen tietojen ohella myös kytkeykaupasta kuluttajalle aiheutuvien lisäkustannusten kokonaismäärä.

Teleyritys saa kytkeykaupan yhteydessä tehdä kuluttajan kanssa enintään kahden vuoden määräaikaisen liittymäsopimuksen. Jos teleyritys tarjoaa pidempää kuin 12 kuukauden sopimusta, kuluttajalle on tarjottava mahdollisuus tehdä 12 kuukauden määräaikainen liittymäsopimus.

HE 109/2008
LiVM 18/2008
EV 194/2008

156—2008

Kuluttajalla on oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus päättyväksi kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos hän on pääasias-
sa ilman omaa syytään joutunut maksuvaikeuksiin vakavan sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi. Kuluttajan irtisanoessa sopimuksen edellä mainitulla perusteella teleyrityksellä on oikeus ottaa kytkykaupan kohteena ollut päätelaite takaisin. Teleyritys ei saa periä kuluttajalta liittymäsopimuksen käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuvia maksuja.

Kuluttajalla on oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus päättyväksi kahden viikon kuluttua irtisanomisesta myös, jos hän suorittaa käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuneet maksut sekä tällaisen tilanteen varalta mahdollisesti sovitut muut maksut.

Määräaikaisen liittymäsopimuksen ehtoja ei saa muuttaa kesken sopimuskauden kulut-

tajan vahingoksi. Sopimusehtojen muuttaminen on kuitenkin sallittua, jos muutostarve johtuu lainsäädännön muutoksista tai viranomaispäätöksistä.

Teleyritys saa estää toisen teleyrityksen liittymän käytön kytkykauppaan kuuluvalla matkapuhelimella. Esto on kuluttajan pyynnöstä purettava, kun liittymäsopimus päättyy 5 tai 6 momentissa tarkoitettussa tilanteessa tai sovitun määräjän päättyessä. Teleyrityksen on purettava esto kahden viikon kuluessa edellä mainitusta pyynnöstä. Eston purkamisesta ei saa periä kuluttajalta maksua.

Tämä laki tulee voimaan 2 päivänä huhtikuuta 2009.

Lain 70 §:n 6 momenttia sovelletaan sopimuksiin, jotka on tehty tämän lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Viestintäministeri *Suvi Lindén*

N:o 977

Laki**jalometallituotteista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jalometallituotteista 1 päivänä joulukuuta annetun lain (1029/2000) 2 §:n 1 kohta ja 3 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 kohta laissa 154/2005, sekä *lisätään* 3 §:n 1 momenttiin uusi 4 kohta seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
 1) *jalometallilla* puhdasta kultaa, hopeaa, platinaa ja palladiumia;

taa ja myydä vain tuotteita, jotka on valmistettu vähintään:

- 3) 850 massan tuhannesosaa puhdasta platinaa sisältävästä platinaseoksesta;
 4) 500 massan tuhannesosaa puhdasta palladiumia sisältävästä palladiumseoksesta.

3 §

Vaatimukset

Jalometallituotteena saa markkinoille saat-

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Tämä laki tulee voimaan 14 päivänä tammikuuta 2009.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Elinkeinoministeri *Mauri Pekkarinen*

N:o 978

Laki**apteekkimaksusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan apteekkimaksusta 21 päivänä helmikuuta 1946 annetun lain (148/1946) 2 §, sellaisena kuin se on laissa 1070/2007, seuraavasti:

2 §				
Apteekkimaksu määrätään liikevaihtoryhmittäin seuraavasti:	2 850 968 – 3 369 432	182 719	10,25	
	3 369 432 – 4 277 173	235 862	10,5	
	4 277 173 – 5 572 465	331 175	10,75	
	5 572 465 –	470 418	11	

Apteekin liikevaihto	Apteekkimaksu liikevaihdon alarajan kohdalla	Maksuprosentti alarajan yli menevästä liikevaihdosta	Apteekkimaksu määrätään täysin euroin. Apteekkimaksua, joka on viittä euroa pienempi, ei peritä.
€	€		
777 694 – 906 876	—	6	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
906 876 – 1 166 110	7 751	7	kuuta 2009.
1 166 110 – 1 425 053	25 897	8	Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran ap-
1 425 053 – 1 814 905	46 613	9	teekkimaksuun, joka määrätään apteekkiliik-
1 814 905 – 2 332 217	81 699	9,5	keen vuoden 2008 liikevaihdon perusteella.
2 332 217 – 2 850 968	130 844	10	

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 979

Laki**lääkkeiden velvoitevarastoinnista**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on turvata velvoitevarastoinnilla lääkkeiden saatavuus ja käyttömahdollisuudet tilanteissa, joissa lääkkeiden tavanomainen saatavuus on vaikeutunut tai estynyt.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan lääketehdaisiin, lääkevalmisteiden maahantuojaan, terveydenhuollon toimintayksiköihin ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseen, joiden on varastoitava lääkeaineita ja -valmisteita sekä lääkkeiden valmistuksessa käytettäviä apu- ja lisäaineita ja pakkausmateriaaleja siten kuin tässä laissa tai sen nojalla säädetään.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *varastointivelvollisella* lääketehdasta, lääkevalmisteen maahantuoja, terveydenhuollon toimintayksikön ylläpitäjää ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta;
- 2) *varastointivelvoitteella* tämän lain mukaan määräytyvää velvoitetta varastoida lääkeaineita ja -valmisteita, lääkkeiden annostelussa käytettäviä tarvikkeita, lääkkeiden valmistuksessa käytettäviä apu- ja lisäaineita sekä pakkausmateriaaleja;
- 3) *velvoitevarastolla* sitä hyödykevarastoa, jota varastointivelvollisen on tämän lain nojalla ylläpidettävä Suomessa; ja
- 4) *terveydenhuollon toimintayksiköllä* kunnan, kuntayhtymän ja Ahvenanmaan maakunnan ylläpitämää terveyskeskusta, sairaalaa ja erillistä terveystalousta, sairaalaa ja erillistä terveystalousta antavaa toimintayksikköä, kehitysvammaisten erityisluokasta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettua laitosta, valtion mielisairaalaa ja sairaanhoitopalveluja kunnalle, kuntayhtymälle tai Ahvenanmaan maakunnalle myyvää yksityistä terveydenhuollon palvelujentuottajaa.

Lääke, lääkeaine ja lääkevalmiste on määritelty lääkelain (395/1987) 3—5 §:ssä.

2 luku

Varastointivelvoite

4 §

Varastointitavat, lääkeaineet ja -valmisteet

Varastointivelvoite koskee seuraaviin lääkeryhmiin kuuluvia lääkeaineita ja -valmisteita:

- 1) mikrobilääkkeistä antibiootit, sulfonamidit ja muut synteettiset antimikrobilääkkeet;
- 2) elektrolyytti- ja nestetasapainohäiriöissä sekä parenteraalisessa ravitsemuksessa käytettävistä lääkkeistä perusliuokset, ravintoliuokset ja albumiiniliuokset;
- 3) sydän- ja verisuonisairauksien lääkkeistä ja diureeteista angina pectoris -lääkkeet, sydämen vajaatoiminnan ja rytmihäiriöiden lääkkeet, verenpainelääkkeet sekä diureetit;
- 4) aineenvaihdunta- ja umpierityssairauksien lääkkeistä diabeteslääkkeet ja kilpirauhasen toimintahäiriöiden lääkkeet sekä kortikosteroidit;
- 5) kipu-, reuma- ja kuumelääkkeistä morfiinijohdannaiset ja antipyreettiset analgeetit;
- 6) paikallispuudutuksessa ja yleisanestesiassa käytettävät lääkkeet;
- 7) myrkytyslääkkeistä ja rokotteista lääkehiili ja immunoglobuliinit;
- 8) hengityselinten sairauksien lääkkeistä astmalääkkeet;
- 9) ruoansulatussairauksien lääkkeistä antasidit, antikolinergit sekä spasmolyytit;
- 10) psyykenlääkkeistä psykoosi-, neuroosi- ja depressiolääkkeet;
- 11) neurologisista lääkkeistä epilepsialääkkeet ja parkinsonismilääkkeet;
- 12) silmätautilääkkeistä glaukoomalääkkeet;
- 13) veritautilääkkeistä tromboosilääkkeet, syöpälääkkeet ja hemostaasilääkkeet; sekä
- 14) eläinlääkkeistä raivotautirokotteet sekä

elintarviketuotantoeläinten käsittelyyn ja sairauksien hoitoon tai ennaltaehkäisyyn tarvittavat lääkkeet.

Jos varastointivelvollinen varastoi lääkevalmisteiden sijasta lääkeainetta, tämän on samalla varastoitava kyseisen velvoitteen edellyttämä määrä kaikkia vastaavan valmisteen valmistuksessa tarvittavia apu- ja lisäaineita sekä pakkausmateriaaleja.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä niistä 1 momentissa mainittuihin lääkeryhmiin sisältyvistä lääkeaineista, jotka kuuluvat varastointivelvoitteen piiriin. Lääkelaitoksen tulee toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle kahden vuoden välein selvitys valtioneuvoston asetuksessa olevan lääkeaineluettelon tarkistustarpeesta. Lääkelaitos vahvistaa tarvittaessa nimikkeittain ne valmisteet, jotka sisältävät valtioneuvoston asetuksessa säädettyjä lääkeaineita ja joissa kyseiset lääkeaineet ovat lääkinnälliseltä merkitykseltään keskeisiä. Lääkelaitos voi lisäksi päättää lääkeaineittain ja lääkevalmisteittain, että varastointivelvoite ei koske kaikkia lääkemuotoja.

5 §

Lääketehtaan varastointivelvoite

Lääketehtaan on varastoitava maahantuotavaa lääkeainetta sekä siitä valmistettavassa lääkevalmisteessa käytettäviä apu- ja lisäaineita ja pakkausmateriaaleja tai niiden sijasta valmistamiaan lääkevalmisteita seuraavasti:

- 1) kymmenen kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 1—2 kohdassa mainittuja lääkkeitä;
- 2) kuuden kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 3—7 kohdassa mainittuja lääkkeitä; sekä
- 3) kolmen kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 8—14 kohdassa mainittuja lääkkeitä.

Varastointivelvoitteen määrän perusteena oleva keskimääräinen kulutus lasketaan asianomaista lääkeainetta sisältävien lääkevalmisteiden edellisen vuoden maaliskuun alun ja elokuun lopun välisen kotimaan myynnin perusteella.

6 §

Maahantuojan varastointivelvoite

Lääkevalmisteen maahantuojan on varastoitava maahantuotavaa lääkevalmistetta seuraavasti:

1) kymmenen kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 1—2 kohdassa mainittuja lääkkeitä;

2) kuuden kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 3—7 kohdassa mainittuja lääkkeitä, ei kuitenkaan kansalliseen rokotosohjelmaan kuuluvia rokotteita; sekä

3) kolmen kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 8—14 kohdassa mainittuja lääkkeitä.

Varastointivelvoitteen määrän perusteena oleva keskimääräinen kulutus lasketaan asianomaisen lääkevalmisteen edellisen vuoden maaliskuun alun ja elokuun lopun välisen kotimaan myynnin perusteella.

7 §

Terveydenhuollon toimintayksikön varastointivelvoite

Terveydenhuollon toimintayksikön ylläpitäjä on velvollinen varastoimaan toimintayksiköissä käytettäviä lääkevalmisteita seuraavasti:

1) kuuden kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 1 ja 3—7 kohdassa mainittuja lääkkeitä, ei kuitenkaan kansalliseen rokotosohjelmaan kuuluvia rokotteita;

2) kolmen kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 8—13 kohdassa mainittuja lääkkeitä; sekä

3) kahden viikon kulutusta vastaava määrä 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittuja perus- ja ravintoliuoksia.

Varastointivelvoitteen määrän perusteena oleva keskimääräinen kulutus lasketaan asianomaisen lääkevalmisteen edellisen vuoden tammikuun alun ja syyskuun lopun välisen kulutuksen perusteella.

Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan varastointivelvollisuus koskee sitä

lääkkeiden kulutusta, joka liittyy kunnille ja kuntayhtymille myytyihin palveluihin. Tällaisia ovat palvelut, jotka kunta ja kuntayhtymä hankkii sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 4 §:n 1 momentin 4 tai 5 kohdan mukaisesti ostopalveluna tai palvelusetelin avulla.

Terveydenhuollon toimintayksikön ylläpitäjä voi sopia toisen terveydenhuollon toimintayksikön ylläpitäjän kanssa velvoitevaraston ylläpidosta ja siitä aiheutuvista kustannuksista. Jos terveydenhuollon toimintayksikköjen ylläpitäjät ovat sopineet, että toinen toimintayksikkö huolehtii velvoitevarastoinnista, on kummankin sopijaosapuolen ilmoitettava järjestelystä Lääkelaitokselle.

8 §

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen varastointivelvoite

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on velvollinen varastoimaan kansalliseen rokotosohjelmaan kuuluvia rokotteita kuuden kuukauden keskimääräistä kulutusta vastaavan määrän. Velvoite ei koske influenssarokotteita. Varastointivelvoitteen määrän perusteena on edellisen vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon mukainen kulutus. Rokotosohjelman muuttuessa kuuden kuukauden kulutusta vastaava määrä tulee arvioida.

9 §

Varastointivelvoitteen voimassaolo

Varastointivelvoite, joka määräytyy 5—8 §:n mukaisesti edellisen vuoden myynnin tai kulutuksen perusteella, on voimassa kalenterivuoden ajan.

Jos lääkkeen myynti varastointivuotta edeltävän lokakuun 1 päivän ja varastointivuoden maaliskuun 31 päivän välisenä aikana on lisääntynyt vähintään 30 prosenttia 5 ja 6 §:ssä mainitun ajanjakson myynnistä, varastointivelvollisen lääketehaan ja maahantuojan tulee muuttaa varastoitavan tuotteen määrä muuttunutta myyntiä vastaavaksi.

Jos myynti on pienentynyt vähintään 30 prosenttia, varastointivelvollinen voi vähentää velvoitevaraston suuruutta enintään myynnin pienentymistä vastaavasti. Muutoksesta on ilmoitettava Lääkelaitokselle. Muutos tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta ja on voimassa asianomaisen vuoden joulukuun 31 päivään saakka.

Varastointivelvollinen vapautuu varastointivelvoitteesta, jos lääkevalmisteeseen myyntilupa lakkaa olemasta voimassa. Velvoitevarastoa saadaan ryhtyä purkamaan aikaisintaan kymmenen kuukautta ennen varastointivelvollisen tiedossa olevaa myyntiluvan voimassaolon päättymistä. Myyntiluvan lakkaamiseen perustuvasta velvoitevaraston purkamisesta on ilmoitettava Lääkelaitokselle viimeistään seitsemän vuorokautta ennen purkamisen aloittamista.

10 §

Varastointivelvoitteen järjestäminen erityistapauksissa

Lääkelaitos voi erityisestä syystä hakemuksesta päättää, että varastointivelvollinen voi korvata varastointivelvoitteensa osittain tai kokonaan sitoutumalla järjestämään vastaavan huoltovarmuuden muulla tavoin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä varastointivelvoitteen korvaamisen ehdoista ja edellytyksistä.

11 §

Varastointivelvoitteesta vapauttaminen

Lääkelaitos voi hakemuksesta vapauttaa varastointivelvollisen osittain tai kokonaan varastointivelvoitteesta, jos vapautus ei vaaranna lääkkeiden huoltovarmuutta. Vapautuksen edellytyksenä on lisäksi, että varastointivelvoitteen toteuttaminen aiheuttaa varastointivelvolliselle erityisiä ongelmia tai varastointi on ilmeisen tarpeetonta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perusteista, joiden nojalla varastointivelvollinen voidaan vapauttaa velvoitteesta.

Lääkelaitos voi antaa tarkempia määräyksiä varastointivelvoitteesta vapautumiseksi tarvittavista selvityksistä ja hakemusmenettelystä.

3 luku

Korvaukset

12 §

Varastointivelvolliselle suoritettava korvaus

Lääketehtaalle, lääkevalmisteeseen maahantuojalle tai sille, jonka lukuun maahantuojan velvoitevarastoa pidetään, suoritetaan korvaus velvoitevaraston ylläpidosta. Korvauksen suuruus on korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu Suomen Pankin viitekorko lisätynä kahdella prosenttiyksiköllä laskettuna velvoitevarastossa olevan tavaran hankintaan sidotusta pääomasta. Korvaus, joka suoritetaan 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen liuosten varastoinnista, on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin muiden lääkevalmisteiden varastoinnista suoritettava korvaus.

Korvausta ei suoriteta terveydenhuollon toimintayksikölle eikä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle.

Velvoitevarastossa olevan tavaran hankintahintaan sidottuna pääomana otetaan huomioon erikseen kalenterivuoden kummankin vuosipuoliskon alin toteutunut pääoma.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä korvauksen perusteista.

13 §

Korvauksen maksaminen

Velvoitevarastointikorvaus maksetaan vuosittain jälkikäteen Huoltovarmuuskeskukselle tehdyn kirjallisen hakemuksen perusteella. Korvaus maksetaan huoltovarmuusrahastosta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä korvauksen hakemisesta ja maksamisesta sekä muusta korvausmenettelystä.

4 luku

Velvoitevarastojen käyttö ja valvonta

14 §

Ilmoitusvelvollisuus

Varastointivelvollisen tulee vuosittain ilmoittaa:

1) Lääkelaitokselle lääke-, apu- ja lisäaineseikä pakkausmateriaalivelvoitteidensa ja valmistevelvoitteidensa suuruuden määrittämiseksi tarvittavat tiedot ja velvoitevarastojen määrät sekä muut tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot; ja

2) Huoltovarmuuskeskukselle varastointikorvauksen maksamista varten tarpeelliset tiedot.

Lääkelaitos voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitusten tekemisestä ja sisällöstä.

15 §

Velvoitevaraston suuruuden alittaminen

Varastointivelvollisen velvoitteen alaisen hyödykkeen varasto ei saa alittaa tämän lain mukaan määräytyvän velvoitteen määrää. Edellä 7 §:ssä tarkoitetun terveydenhuollon toimintayksikön velvoitevarasto saa kuitenkin alittaa velvoitteen määrän, jos velvoitevaraston käyttöönotto on lääkkeiden saantihäiriön vuoksi toimintayksikön toiminnan kannalta välttämätöntä. Terveydenhuollon toimintayksikön on viipymättä saantihäiriön päätyttyä täydennettävä varastonsa asetetun velvoitteen tasolle.

Lääkelaitos voi hakemuksesta myöntää varastointivelvolliselle luvan alittaa lain mukaisen velvoitteen määrän, jos velvoitevarastossa oleva tai muu velvoitteen alainen hyödyke on vaarassa tulla varastoaikanaan käyttötarkoitukseensa soveltumattomaksi. Lääkelaitos voi myöntää alitusluvan myös, jos varastointivelvollisen tuotanto ja toiminta on velvoitteen alaisen hyödykkeen tilapäisen saantihäiriön vuoksi vaarassa keskeytyä tai olennaisesti vähentyä ilman velvoitevaraston käyttöönottoa ja jos alitusluvan myöntäminen

ei vaaranna huoltovarmuutta. Alitusluvan myöntäessään Lääkelaitoksen on määrättävä sallitun alituksen suuruus sekä se, missä ajassa varastointivelvollisen on täydennettävä varastonsa lain mukaisen velvoitteen tasolle.

Lääkelaitos voi antaa tarkempia määräyksiä alituslupahakemuksen tekemisestä ja sisällöstä.

16 §

Velvoitevaraston käyttö erityistilanteessa

Jos lääkeaineiden tai lääkevalmisteiden taikka lääkevalmisteiden valmistuksessa käytettävien apu- ja lisäaineiden tai pakkausmateriaalien saatavuudessa on laajamittaisia lääketehtaista tai maahantuojaista riippumattomia ongelmia, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi tällaisessa poikkeustilanteessa huoltovarmuuden varmistamiseksi päättää Lääkelaitoksen esityksestä, että velvoitteen alaisen hyödykkeiden määrä saa alittaa tässä laissa säädetyn määrän. Ministeriön päätöksessä voidaan määrätä velvoitteen alaisen hyödykkeen käyttökohteista ja -määristä. Päätöksessä tulee määrätä ajankohta, johon mennessä velvoitevaraston suuruuden on jälleen oltava tämän lain mukainen.

17 §

Valvonta ja tarkastukset

Lääkelaitoksen tulee huolehtia tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöönpanosta sekä valvoa velvoitevarastoja ja niiden käyttöä.

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä on valvoa varastointikorvausten maksamisen edellytysten täyttymistä.

Lääkelaitoksen määräämä tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimipaikan tiloihin. Tarkastuksessa on esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat tarpeellisia tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi tarpeellisista asiakirjoista.

Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.

Tarkastuksessa erityisesti huomioon otettavista asioista ja tarkastusmenettelyn tarkemmasta sisällöstä sekä pöytäkirjasta ja sen säilyttämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

5 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Menettämisseuraamus

Varastointivelvollinen, joka laiminlyö tämän lain 5 tai 6 §:n nojalla määräytyvän varastointivelvoitteensa tai käyttää velvoitevarastoaan tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti, on tuomittava menettämään valtiolle saamansa varastointikorvaus ja muu hyöty, jollei se ole rikkomuksen vähäisyys huomioon ottaen kohtuutonta. Menetetyksi tuomitulle avustukselle on maksettava avustuksen nostamispäivästä lukien vuotuista korkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan.

19 §

Rangaistussäännös

Joka laiminlyö 5—8 §:n nojalla määräytyvän varastointivelvoitteensa tai muuten rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja varastointivelvollista koskevia säännöksiä tai määräyksiä on tuomittava *velvoitevarastointirikkomuksesta* sakkoon, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta.

Milloin rikkomus on vähäpätöinen, Lääkelaitos voi olla ryhtymättä toimenpiteisiin syylliseksi epäillyn saattamiseksi syytteen, jos yleinen etu ei vaadi syytetoimenpiteitä.

20 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytän-

töönpanosta voidaan tarvittaessa antaa valtioneuvoston asetuksella.

6 luku

Voimaantulosäännökset

21 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009. Sen 7 §:ää sovelletaan valtion mielisairaaloihin ja sairaanhoitopalveluja kunnille tai kuntayhtymille myyviin yksityisiin palvelujen tuottajiin kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2010 lukien.

Tällä lailla kumotaan 25 päivänä toukokuuta 1984 annettu lääkkeiden velvoitevarastointilaki (402/1984) siihen myöhemmin tehdyine muutoksineen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

22 §

Aiemman lainsäädännön mukaiset velvoitevarastot

Jos lääkkeiden velvoitevarastointilain mukainen velvoite on suurempi kuin tämän lain mukainen velvoite, varastointivelvollinen voi supistaa varaston suuruuden tämän lain mukaiseksi lain vahvistamisesta lukien. Supistetun varaston suuruus määräytyy lain vahvistamista edeltävien kuuden kalenterikuukauden kulutuksen perusteella. Varastointivelvollisen on ilmoitettava Lääkelaitokselle varaston supistamisesta ennen kuin se aloitetaan. Varastointikorvaus supistetulle varastolle suoritetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Huoltovarmuuskeskus voi korvata varastointivelvolliselle lääketehaalle ja maahan tuojalle tämän lain voimaantulon jälkeen lain mukaisen velvoitteen ylittävät velvoitevarastot vuoden ajalta. Ylitys otetaan huomioon kunkin vuosineljänneksen viimeisen viikon

tilanteen mukaisesti. Muilta osin korvaus määräytyy tämän lain mukaisesti. Huoltovarmuuskeskus voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä korvauksen hakemisesta.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 980

L a k i

lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1992 annetun lapsilisälain (796/1992) 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1226/2003, seuraavasti:

7 §

Lapsilisän määrä

ja jokaisesta seuraavasta lapsesta 182 euroa kalenterikuukaudessa.

— — — — —
Jos 6 §:ssä tarkoitettulla henkilöllä on oikeus nostaa lapsilisää useammasta kuin yhdestä lapsesta, lapsilisän määrä on toisesta lapsesta 110,50 euroa, kolmannesta lapsesta 141 euroa, neljännessä lapsesta 161,50 euroa

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2009.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 981

Laki**vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lain (380/1987) 4 §:n otsikko ja 1 momentti, 8 §:n 2 momentti sekä 9 §, sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 2 momentti laissa 1267/2006 ja 9 § osaksi laissa 101/1995, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti ja 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1267/2006, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 3 a, 8 c ja 8 d § seuraavasti:

3 §

Vastuu palvelujen ja tukitoimien järjestämisestä

Tämän lain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestettäessä on otettava huomioon asiakkaan yksilöllinen avun tarve.

3 a §

Palvelutarpeen selvittäminen ja palvelusuunnitelma

Tämän lain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun vammainen henkilö taikka hänen laillinen edustajansa tai omaisensa, muu henkilö tai viranomainen on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnan viranomaiseen palvelujen saamiseksi.

Vammaisen henkilön tarvitsemien palvelu-

jen ja tukitoimien selvittämiseksi on ilman aiheetonta viivytystä laadittava palvelusuunnitelma siten kuin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 7 §:ssä säädetään. Palvelusuunnitelma on tarkistettava, jos vammaisen henkilön palveluntarpeessa tai olosuhteissa tapahtuu muutoksia sekä muutoinkin tarpeen mukaan.

Tämän lain mukaisia palveluja ja tukitoimia koskevat päätökset on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vammainen henkilö tai hänen edustajansa on esittänyt palvelua tai tukitointa koskevan hakemuksen, jollei asian selvittäminen erityisestä syystä vaadi pitempää käsittelyaikaa.

4 §

Lain suhde muuhun lainsäädäntöön

Tämän lain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestetään, jos vammainen henkilö ei

saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun lain nojalla. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 1 §:ssä tarkoitettulle henkilölle järjestetään kuitenkin hänen vammaisuutensa edellyttämiä palveluja ja tukitoimia ensisijaisesti tämän lain nojalla siltä osin kuin ne ovat hänen palveluntarpeeseensa nähden riittäviä ja sopivia sekä muutoinkin hänen etunsa mukaisia.

8 §

Vammaisille tarkoitetut palvelut

Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, tulkkipalvelut, päivätoimintaa, henkilökohtaista apua sekä palveluasuminen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisesti elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta palveluasumisen eikä henkilökohtaisen avun järjestämiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuntoutusohjauksen ja sopeutumisvalmennuksen sisällöstä sekä kuljetuspalvelujen ja palveluasumisen sisällöstä ja järjestämisestä.

8 c §

Henkilökohtainen apu

Henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan tässä laissa vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella:

- 1) päivittäisissä toimissa;
- 2) työssä ja opiskelussa;
- 3) harrastuksissa;
- 4) yhteiskunnallisessa osallistumisessa; tai
- 5) sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä.

Henkilökohtaisen avun tarkoitus on auttaa vaikeavammaista henkilöä toteuttamaan omia

valintojaan 1 momentissa tarkoitettuja toimia suorittaessaan. Henkilökohtaisen avun järjestäminen edellyttää, että vaikeavammaisella henkilöllä on voimavaroja määritellä avun sisältö ja toteutustapa.

Henkilökohtaista apua järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, joka tarvitsee pitkäaikaisen tai etenevän vamman tai sairauden johdosta välttämättä ja toistuvasti toisen henkilön apua suoriutuakseen 1 momentissa tarkoitetuista toiminnoista eikä avun tarve johdu pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja toimintarajoitteista.

Henkilökohtaista apua on järjestettävä päivittäisiä toimia, työtä ja opiskelua varten siinä laajuudessa kuin vaikeavammaisen henkilö sitä välttämättä tarvitsee.

Edellä 1 momentin 3—5 kohdissa tarkoitettuja toimintoja varten henkilökohtaista apua on järjestettävä vähintään 30 tuntia kuu-kaudessa, jollei tätä pienempi tuntimäärä riitä turvaamaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avuntarvetta.

8 d §

Henkilökohtaisen avun järjestämistavat

Henkilökohtaisen avun järjestämistavoista päätettäessä ja henkilökohtaista apua järjestettäessä kunnan on otettava huomioon vaikeavammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä palvelusuunnitelmassa määritelty yksilöllinen avun tarve ja elämäntilanne kokonaisuudessaan.

Kunta voi järjestää henkilökohtaista apua:

1) korvaamalla vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset työnantajan maksettavaksi kuuluvine lakisääteisine maksuineen ja korvauksineen sekä muut kohtuulliset avustajasta aiheutuvat välttämättömät kulut;

2) antamalla vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalveluiden hankkimista varten sosiaalihuoltolain 29 a §:ssä tarkoitettua palvelusetelin, jonka arvo on kohtuullinen; taikka

3) hankkimalla vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalveluita julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta tai järjestämällä palvelun itse taikka sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa vaikeavammaista henkilöä on tarvittaessa ohjattava ja autettava avustajan palkkaukseen liittyvissä asioissa.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna henkilökohtaisena avustajana ei voi toimia vaikeavammaisen henkilön omainen tai muu läheinen henkilö, ellei sitä erityisen painavasta syystä ole pidettävä vaikeavammaisen henkilön edun mukaisena.

9 §

Taloudelliset tukitoimet

Vammaiselle henkilölle korvataan hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaisesti kokonaan tai osittain kustannukset, jotka hänelle aiheutuvat tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellisista tukitoimista sekä ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän vaatetuksen ja erityisravinnon hankkimisesta. Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen tarpeellisten välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista korvataan puolet. Vakiomalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehty vamman edellyttämät välttämättömät muutostyöt korvataan kuitenkin kokonaan.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hyväksyttävistä kustannuksista sekä muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen korvauksen määräytymiseen vaikuttavista seikoista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2009.

Sen estämättä, mitä 8 c §:n 4 momentissa säädetään, ennen 1 päivää tammikuuta 2011 vaikeavammaiselle henkilölle on järjestettävä henkilökohtaista apua vähintään 10 tuntia kuukaudessa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 982

L a k i**sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 4 §:n 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1268/2006, seuraavasti:

4 §

Maksuttomat sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluista ovat maksuttomia:

5) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut palvelut, 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut tulkkipalvelut, päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta, henkilökohtainen apu sekä palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut ja 11 §:ssä tarkoitetut tutkimukset; palve-

luasumisen erityiskustannuksista sekä henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

HE 166/2008
 StVM 32/2008
 EV 181/2008

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 976—982, 2 arkkia